

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Reus Dimenge 16 de Juliol de 1899

Núm. 3316

Any XIV

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari, en les principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofret, carrer Junquera, 6.
No s' retornen los originals encara que no s' publiquin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes Ptas. 1
provincias trimestre 350
Extranjer y Ultramar 500
Anuncis, a preus convencionals.

Farmacia Serra

12 ANYS

XAROP SERRA

Oberta tota la nit

de continnadas curacions y d' una acceptació general, son los millors probas, pera demostrar que

MOS

La que paga més contribució de la provincia

Esparrachs d'

Argenteuil

Se'n venen diariament a la botiga d' EN GAMBÚS, carrer de Vilá (Bou), núm. 12.

«La Gloria»

Ultima tragedia den Gabriel d' Annunzio

(FRAGMENT DE L'ACTE PRIMÉR, ESCENES TERCERA I QUARTA)

Sigismondo Leoni Ella sent ja l'olor del cadavre, en el vell.

Vittore Corenzio (Té's ulls fets sobre Ruggero Flammas)—tu ho has dit, Fàuro.

Giordano Fàuro I tant que li hi té de fit!

Vittore Corenzio Creus....

Giordano Fàuro Lo increïble.

Vittore Corenzio Creus que'n Flammas estigui torbat?

Sigismondo Leoni L'home cast!

Giordano Fàuro Més que torbat es posseit.

Vittore Corenzio Inventes ja la faula pel teu llibre....

Giordano Fàuro No invento. Endeveno. La seva ànima està tant plena que ja vessa per tots els seus costats. I fins avui la seva vida ha sigut dura i sola.

Vittore Corenzio Deu el guardi del perill!

Giordano Fàuro Per què? Pera sentir-se invencible, ell té necessitat de perillar.

Vittore Corenzio Ell té necessitat encara d'estar sol, am la seua missió.

Giordano Fàuro Què sabs tú? Océ sabém nosaltres?

Basta que ell, serbi la vida! Avui, mentres ell parlava, allí, del seu escany estant, i l'Emperatrin estava asseguda i fixa en la tribuna, sobtadament s'ha produït en les grans onades una curta pausa: una d'aquelles pauses curtes i obscures que i destí fa cloent o obrint les seves mans. Qui sab Qui sab!

Vittore Corenzio Deu el guardi del perill, us dic.

Giordano Fàuro I jo, en cambi, us dic: Que la vida li ofereixi el més gran perill!

Sigismondo Leoni Aquí l teniu, en Flammas.

ESCENA QUARTA

(Entra n Ruggero Flammas, seguit per en Daniele Steno, per en Marco Agrate, per en Sebastiano Martello, per en Claudio Messala.)

Ruggero Flammas El mes gran perill, Fàuro? Què es lo que dieu? (La seva veu és breu i punyent. Damunt de la seva cara d'una terrenya palidessa, els seus ulls tenen un esplendor febril. Una tumultuosa plenitud interior se manifesta en el seu caminar atrefegat, en la seva necessitat de moviment. Sembla talment que cerqui espai davant de sí mateix, a l'enllà de l'angunia dels murs, igual que un presoner.)

Espressava un vot.

Giordano Fàuro Per què?

Ruggero Flammas Per vos.

Giordano Fàuro I que era, l vot?

Ruggero Flammas Que la vostra força siga animada sempre pel més gran perill.

Giordano Fàuro Així sia. (Se mou de l'una banda a l'altre de la cambra, amb el cap baix. Els altres resten de peu drets, silenciosos. Ell s'atura per un moment, al llur davant.) Creieu en mi?

En la veritat i en la potencia de la meua idea?

Marco Agrate Ningú dubia. La nostra fé es completa. (Els altres fan com un signe de consentiment a aquella resposta, mentres en Ruggero Flammas fixa sobre cadascun d'ells sa mirada encesa.)

Ruggero Flammas Donchs bé, l gran perill és inmi-

nent, Fàuro. Li vaig de front. Considero aquesta nit com una vigilia: Demà la meua paraula serà dita i trasmesa. Ja heu sentit avui la del Dictador. No'ng entregarem en ses mans de ferro; sino que mirarem d'escapçar les totes dugues, d'un cop.

Sebastiano Martello Cadascú de nosaltres està a punt.

Ruggero Flammas Per l'acció decisiva? Per la guerra en el camp?

Sebastiano Martello A tot, am vos, per ara i sempre.

Ruggero Flammas Per viure, entenent? Per existir? La necessitat de la violencia'ns empeny, ens ensalça. Cap obra de vida pot ésser complimentada sense sanedemunt d'un poble. I ja no'na podem d'aquí endavant contèpirl'impuls iniciat. Pero cal apressar-lo. L'hora és arribada, fins per aquell que nega: pel moribond que no vol morir.

(El modera la seva veu i el seu gest, pero en l'una i en l'altre vibra una mena de furor contingut. Les paraules que li surten pels llavis semblen continuar les que ell mateix se diu a dintre seu, més ardents i superbes.)

També nosaltres hem tocat la terra, hem interrogat la terra, ens hem extés al damunt d'ella, hem sentit remorejar les fonts, sota l seu ardor sota la seva profundor.... Ella vol ésser interrogada, somoguda, saccejada, treballadora. Es prop rica en para para poder nodrir el garme de la més alta esperança. I sino l'ha gressim portat més que aixó, no seria ja una obra fecunda de nostra terra.

una obra de sembradors? La nostra terra espera. No sentiu l'angunia de la divina esperança al fons d'aquella multitud que remuga allí baix? Si no haguessim suscitat més que aqueixa angunia en ella, ja hauriem donat de nosaltres un testimoni vital. No és la fam, no és sola la fam, no que per tot arreu baladreja i extén desmans; sino la revolta contra la fiesat intolerable que invadeix tots els orgues de la nostra existencia; i els deforma, i els emmetzina; i els amenaça de mort. Per viure, per existir, cal destruir-la. «Mostram, donchs, que tens el dret i la força», he dit un home avui. «Mostram que ets una força nova i un dret nou». (La colora dissimulada fa devenir agre la seva veu. Dona algun pas; després torna enrers, s'atura. Una commoció viril enalteix ara l seu discurs.) Jo he viscut anys i anys tot sol, en la meua casa nua, tot sol amb una pensa dominant, tot sol amb una veritat inexpressada. Jo he devorat en la solitud i en el silenci tots els foms del meu orgull, que m'ofegaven, fins que ls he sentit a dintre meu convertint-se en foc durable i viu, en torbellí de passió. D'aleshores ençà, el meu esperit no ha conegut repós. Jo no he aspirat al benestar dels jorns, sino al compliment de la meua obra. Cadascú de vosaltres m'ha estat company d'ençà de l'hora primera, i n'es testimoni. Aquella ve-

ritat, nascuda en mi pel contacte am la terra, s'estén, se propaga i s'agita per tot arreu. I ara, en els sigles, no brolla de cada noya veritat el dret al sacrifici huma que li es necessari pera afirmar-se? La meua fé mateixa em fa portador i enunciator d'aquell terrible dret. Vosaltres no sou testimoni. Pera existir. (Ell fa un geste vers aquells homes com pera recullir en una les llurs voluntats). Tot està resolt. Cadascú ja està a punt.

Marco Agrate Cadascú segons les seves forces, o a l'enllà.

Ruggero Flammas I a l'enllà! Hermosa paraula, Marco Agrate: la sola que convé per al nostre fervor. Cadascú a l'enllà de les seves forces. Hi han prodigis per complir. La guerra en els camps te d'esser molt breu, molt ràpida, quasi fulminant.... Vos, Marco Agrate, veniu dels camps. Es veritat que no hi ha més que mort i dissolució irremediables allí baix? Que les falç no tenen tall? Que l'aladre no te ganiveta? La llevor del blat no donará ja més espigues? Espigues pesantes i homes rustecs, per la fam i per la guerra, donará encara.... Els vostres ulls d'insomni están voltats de febre, Claudio Messala. Heo retrovat en les vostres vetlles el secret pel qual el vostre Protector, improvisant les teves milicies, les va fer tot d'una més formidables que cap exercit guerrier? I nosaltres veurem si us semblen al Córo en altre cosa que en la forma del magí....

Claudio Messala Cadascú a l'enllà de les seves forces!

Ruggero Flammas I a vos el mar, Sebastiano Martello. Sab'eu repèndre'l manament que s'us va arrebaçar, multiplicar de nau, crear una esquadra, obtenir de totes les costes una leva sagrada, renovar els exemples i les glories. Què es lo que no pot la voluntat heroica? Tot el có de la Pàtria respira en el mar, no pot viure sino respirant en el mar....

Sebastiano Martello Cadascú a l'enllà de les seves forces.

Ruggero Flammas En els jorns de la pau llatina, Sigismondo Leoni, sentiren de segur més vigorós en els vostres polsos el ritme de l'art; i aleshores esculpiren l'estatua colossal de la Patria... Y vos Corenzio, i vos, Fàuro, retrobareu aleshores les línies de la bellesa en l'obra de vida que haurem complert, i els vostres deixables les perpetuaren. Ja sé, ja sé'l preu que te'l testimoni que dona'l vostre consentiment, i el dels vostres semblants, ere la veritat per la que jo m'aixecava. (Ell extén la mà vers aquells homes, en cadascun dels quals ha exaltat un somni). A reveure! Demà serà jornada laboriosa. Que ningú manqui de bon hora. Jo vetllaré. Recordau-vos en Cadascú a l'enllà de les seves forces! Hi ha gloria per tots. A reveure! (Totes les mans estrenyen fort la seva. Una germanor viril les enllaça; una promesa segura les escocja. El fervor de les voluntats parecudes consagra la nua

cambra. Ara sí, ara nó, de lluny, el vent porta'l crit contós de la multitud. A reveure! (Els homes surten. Ell guaita com van aixint. Quan en Daniele Steno va per traspasar el dintell, ell el crida tot d'una. La seva veu s'ha trasmutat, està coberta per un vel.) Queda-t, Steno, un minut. (Daniele Steno s'gira an ell, que s'ha deixat caure damunt d'una cadira, aprop de la taula, apoiat el front sobre el palmell de la m.)

Daniele Steno

(Inclinant-se vers ell amb una dolcesa quasi piadosa) Estàs cançat?

Ruggero Flamma

(Aixecant la testa) No. Però m cal respirar. Quina veilla, més xafagosa! No sentis? O és la febre... Tinc febre, tal vegada? (Extén a l'amic els polsos).

Daniele Steno

Estàs agitat per la fatiga. T'has donat tot tu mateix avui, de mil maneres. Has viscut com mil homes.

Ruggero Flamma

Estic enciós com si la vida m menqués, com si no hi hagués prou sanc en les meves arteries pera omplir el meu cor! La vida de mil homes és potser tota la vida?

Daniele Steno

Tu obtindrás tota la vida.

Ruggero Flamma

Quan?

Daniele Steno

Quan siguis menys ambiciós.

Ruggero Flamma

Menys ambiciós?

Daniele Steno

Una taça que posis sota un doll massa violent no s'omple.

Ruggero Flamma

O Daniel, cal que jo superi fins en avidesa a tots els altres; cal que jo sia fins el més fort i el més ávid, pera que no m fugi ni se m sostregui lo que se m deu. L'ancia, la fúria, la presea anhelant... Te recorda quan aquesta casa era silenciosa? Un gran oceà de penaments inexpressats al meu entorn, de continu, de continu... Ara jo soch «El que expressés» o «El que suscita l'crit humà». El silenci m'està vedat. La meua casa es protegida pel poble. El meu nom es del vent. Escolta (se sent la remor que s perllonga en la profunda ciutat. Sen va cap al balcó, i mira.) Romai (Lleça un llisc sospir) I allí baix, a l'entà dels murs, el silenci de l'Agro, am la seva herba tant alta, que la olor... (L'amic se llianta i resta al seu costat. Una pausa.) Doncs, tot està resolt. Enfonzarem els braços en la sanc i en el dot, fins al colçe. (Altre pausa.) Què fa, què pensa, en aquesta hora, en Cesar Bronte? Està tranquil? Està segur? (Pansa. Aixeca ls ulls cap al cel estrellat.) Guaita l'Orsa, com brilla aquesta nit! El meu signe, fora del teulat, per tants anys: les set estrelles mudes. Eren set homes, aquí l davant; set voluntats lluentes. Bon auguri, Daniele Steno! (El seu accent és singularment ambigu, barrejat d'amargura, de tristesa i d'ardor. Se gira i camina per la cambra, esvèhit per una inquietat implacable.) Algú ha dit: «Saba tu obligar a les estrelles que girin al teu entorn?» (Guaita de fit a fit al seu amic.) Creus que deliric? Estic trist. (Li extén les mans.) Adeu, Daniele. Deixa-m. Treballaré. Nit de vigília. Demà, lleva-t de bon matí.

Daniele Steno

Resposa, dorm. També tu ets un home. Dorm, per aixecarte a l'auba.

Ruggero Flamma

A l'auba, me trobarás llevat. Adeu. (El segueix amb els ulls tristos a l'amic. Quan queda sol, sen va encara vers al balcó, am l'aspecte d'un que s'ofega. Respira amb afany l'aire de la nit. Se gira, dona algun pas, s'acosta a la taula plena, falleja la papera. Se posa a escoltar, com si sentís a través de la porta un remor o una veu. S'allunya de la taula. S'atura al mig de la cambra, queda per una estona immobilitat, amb els ulls fets, en mig de les ombres vacilants que promou el candelabre encès. Tremola en sentint de sobte una veu de dona al darrera de la porta tancada.)

La Veu

M'espera, m'espera. Us dic que m'espera. Obriu la porta!

Traduhit per J. PEREZ JORBA.

Madrid, Juny, 1899.

Goig y pena

Mon cor gosa contemplat l'eixida del sol galana y respirant los perfums dels ayres de matinada, mentres los festius moixons refilan la cançó gayá.

Quan me vaig posant ja trist y está penant la meua anima, es quand l'ayre va anunciant la nit negra que s'atança, y l' sol ja fa temps que s post y ls aucells de cantar paran, y de la vila i ressó del trilleig d' una campana s'escampa entre la foscor que demana una pregaria.

ANTON ISERN.

Cant d' amor

Vina, acostat aymada meua; recolza ton cap sobre mon pit y escolta aquest suau batech, escoltal bé que es la rítmica cadencia de la cansó que t canta mon cor. Lo sentis? No contestas? No hi fa rés, calla, calla, aixís, no t destorbis, prou veig que t agrada am la forsa que lligas mon cós am los brassos perque ton cap s' acosti més a mon pit com si volguessis entrar dintre mon ser. Aixís, escoltal bé que aquest cant sols se canta per tu y ningú més que tu pot sentirlo y compendrel. Ah! com se purpurejan tas gallas!... Com brillan tos ulls com dos gotes de tinta ahont la llum s' hi enmiralla! Aixís, aixís te vull jo. Estreny tos brassos... estrenyis més, que lliguin ben esrets nosres cossos... estreny... estreny... ¡Que dolc es lo contacte de mon pit fregant ton pit! pero, calla... calla... ton cor també batega... sí, sí, també canta... ah! benhida sigas. Canta... canta... que ton cant se barregi am lo meu poguent los escoltar solzament nosaltres, sí, que no 'ls senti ningú, puig que d'ells s' en mofarian. Siguem egoístas, tu y jo sols hem de sentir aquest cant sublim d' amor...

PERE CAVALLE.

Pobre Nin!

Se deya Isidret y semblava talment un angel. Ses galtes blanques y rosades, sos ulls blaus, los seus cabells roços, son nasset bufó y sa boca fresca y riallera, tot tot feya semblar al Isidret, talment un angel. ¡Y ab tot y semblar un angel si n' era de desgraciad! Sos pares feya poch que havian mort y llençat ell en mitj del huracá mondanal, va intentar la lluya pera guanyarse un rossegó de pa per la vida... y se va fer mendicant.

Anava de poble n poble demanant caritat y aquí un regany, allí un rossegó, s veya passar los tristos jorns de la seva existencia.

Un jorn, cançat ya de la trista vida de mendicant que portava va desidir-se a posarhi terme y sabent que en una casa de pagès d' aquelles encontrades buscavan un baylet pera que 'ls ajudés ab llurs feynes propies del ofici allí va encaminarse.

N' era una nit, una nit d' hivern freda, freda com un glaç. Lo cel n' era gris, molt gris y l' Isidret sens ficarse a n' ell, caminava depressa, depressa, no pensant més que en arribar a la casa aquella ahont cercaban un baylet. De sobte va pararse pera veure que eran unes cosetes blanques que volejaban com aucells y que primer semblava volejessin mandrosament y que després volejaban depressa, cayent al fi sobre la terra deixantla coberta d' una blancor tota bonica y va veurer que era ¡neú! L' Isidret no va ferne cas y aná seguint lo seu camí depressa, casi correns... y en tant la neu queya, queya deixantho tot alfombrat d' un blanch mantell.

Ya l' Isidret no pot caminar més y la neu en tant mimava... ya la neu no cau y l' Isidret en tant se demaya. Torna n si al cap de poch... intenta aixecarse y ses cames llagades pel fet no s deixan mouer.

Fá un esforç sobrehumá... casi s' aixeca del tot... més torna a caurer desp omat... la cara li pren un color moradench, les mans se li enrampan, los ulls se li giren en blanch... y mort.

Y en tant lo cel, aquell cel gris d' avans no hi era... are n' era blau, d' un blau clar com un espill, la neu s' anava fonent obligada pels raigs del sol que hermós y ufá com cada jorn, s' apareixia daurant los cims de les montanyes, los aucells saludant lo saltavan de branquilló en branquilló enviantli les primicies de llurs cantis y les flors embaumaban l' ayre ab sos olors...

Natura tota s' enjoibá perque al cel hi entrava l' anima del Isidret.

JOSEPH SANS ROSELL.

A la «Donya y Senyora» que no es ciudadana

Lo colega gerogli ficayre ha volgut particularisar la polémica y ha fet bé: aixís cas que 'ns apuntin en lo libre de las víctimes, ab un fanal més que coluquin a la fatxada de qualsevol casa de Reus, n' hi ha prou.

Ja casi nos hi veyém allí ab un pam de llengua fora; pero mentres no hi siguem materialment y mentres bategui nostre cor al impuls de tot sentiment d' humanitat y de justicia, tingui ben entés que no 'ns faltará l' valor civích necessari pera anomenar las cosas tal com son y jutjar los fets sense las obcecacions de certs republicans, y si ab tota serenitat d' esperit.

A la primera de nostras acomesas ha trottollat l' edifici triangular, de falsos fonaments, y pera revelarnos que no obrém be, soudeixen al testimoni d' un colega de Barcelona, colega rastrear y apassionat que per los cinch céntims fins es capés de dir que en Junoy, lo mateix Junoy que va sermonejar aquí lo diumenge del meeting, te la culpa que s' aixequés en nostra ciutat lo Colegi de Sant Pere dirigit per Germans Maristas, tan malmés lo dia d' autos, ja que apromitant la entrañable amistad que l' unía ab lo Dr. Catalá, Bisbe de Barcelona, li va recomanar ab gran interés, y potser no anirís del tot errat lo colega. Al menos aixís se diu en nostra ciutat y s' ha dit davant d' altres oradors del mitin. Posemo aixís que fa més tropa.

Y que diu lo periódich barceloní? Res: publica segurament arreglat, un párrafo del sermó de la donya y senyora Angeles Lopez de Ayala (aquest de nos fa olor de sanch blava) va fer en l' aplech revisionista de Sant Feliu de Guixols y es lo següent:

«Hora es ya que la mujer ocupe el puesto que le corresponde en la sociedad, mayormente cuando se trata de una cuestión de sentimiento, una cuestión de justicia, dos cosas propias del corazón de la mujer. Por esto yo camino al lado de preclaros entendimientos que abogan por el restablecimiento de la verdad.»

Si no més hagués dit aixó y res més que aixó motivés los meetings revisionistas, nosaltres a aquesta oradora la felicitaríem pel seu valor varonil; pero s' agermanan tan poch las cuestiones de sentimientos y las cuestiones de justicia, dos cosas propias del cor de la dona, ab las excitacions que s' fan en aquestas reunions y ab los apassionaments fanáticos dels més dels oradors, que resultan aytals afirmacions un escarni al bon sentit.

«Por esto yo camino al lado de preclaros entendimientos que abogan por el restablecimiento de la «verdad» va dir, y m separo, podía ategir, del criteri del Tribunal Suprem, que pera l' verdader restabliment de la veritat en aquesta caus, va dir procedia la revisió del procès de Montjuich.»

Més deixém tranquila a aquesta bona senyora que no s' cregui que li tinguém cap mala voluntat y esmeném la pifia de la lata.

Si un sermó de dos horas, n' hi ha que diuen que va durarne tres, y fet per una persona que no es cap Castelar ni Moret, no ha de resultar una lata a la forsa, confessém que ja no sabém a lo que s' ha d' anomenar lata.

Al cap de vall si no l' varem sentir, consta ben de al polemista que no fou culpa nostra.

Y com no paga l' tret seguir escrivint sobre aquest assumpto, acabarém consignant que l' mateix en broma que en serio, sempre estém disposats en sostenir la polémica a que se 'ns convidi.

Conversarém ab lo tó que vulgui, amistós ó d' enemich; pero li aconsellém y aixó va d' amic, que avans s' hi pensi be, que s' procuri forsa datos y que fassi memoria de tot lo que 'ns pot perjudicar, que per la nostra part estém tan previnguts que no tenim pas por de fer un paper deslluhit.

Y no volém acabar sense donarli un consell d' amic: ab nosaltres avuy com shir y com sempre vagi ab cuydado perque no 'ns coneix prou.

JO.

CRÓNICA

¡Abaix los homes públics! ¡Viscan las donas públicas!

Heus aquí dos exclamacions que 's permet fer l' anti-clerical setmanari «La Esquilla de Ja Torratxa» de Barcelona en son número del passat divendres.

Y aixó ho diu ab motiu de la entrada en campanya d' una donya Angeles que algú d' aquesta localitat coneixerá, perque las altres donas D.ª Manuela y D.ª Joaquina que també anomena, avuy per avuy no influixen en la vida activa per res ni pera res.

Y quan «La Esquilla» se parla es perque no mes se n' dea poguer tractar en broma.

Dijous va passar per aquesta ciutat, d' amagat, y en direcció a Madrid lo Director de «El Progreso.»

Y l' mateix dijous llegíem nosaltres en un colega de Manresa que l' dispensessin no assistís a un meeting revisionista que allí tenia lloch perque si 'ls pogués dir las causas ja sabríen que ho feya bé.

L' incognita, que es aixó també un segon geloglich, no l' ha descifrat a horas ara ningú.

Més en Lerroux es facil s' hagi fet lo pensament; mentres a Catalunya se barallin perque las passions que jo he fet renaixer han de topar, jo a Madrid, m' he passejat, he fet sermons, m' he divertit, he distret de la feya a la gent que s' anomena treballadora y encara me trobo ab algun diner a la butxaca, donchs ara que 'ls disgustos y 'ls cops los arrepleguin los altres.

Y ha fet bé: quinas afeccions lo lligan ab la nostra terra pera que per ella s' exposi enar prés ó a febre?

En lo Gran Caté d' Espanya, donará aquesta nit un concert, de 9 a 11, la banda que dirigeix lo mestre Vergés, executant lo següent programa:

- «Francia» (pas doble), Vergés. «A orillas del Rhin» (polaca), H. mblet. «El reloj de Lucerna» (fantasia), Marqués. «La luna sombria» (mosáico), Brull. «Agua, azucarillos y aguardiente» (vals) Chueca.

Ham sigut atentament invitats per assistir al concert que aquesta nit tindrà lloch en los jardins de la societat «Centro de Lectura».

Varias personas amigas nostras, recent arribats de l'Espluga de Francolt y que han visitat lo célebre monasteri de Poblet, ens participan la dolorosa noticia de que s'observan senyals de ruina imminent en un dels arcs de la cúpula del cimbori de la iglesia major de tant renombrat edifici.

Urgeix, donchs, una reparació prompte pera salvar un edifici que es orgull del art nacional.

Segons tenim entès, avuy dia son cost seria relativament petit, lo que després se convertiria en gasto de gran importancia per salvar lo desastre artístich y potser impossible de realisar.

Cridém, donchs, l'atenció de las zelosissimas corporacions que cuydan del Monasteri y están segurs que tant la Comissió de monuments com la Diputació provincial dictaran las oportunas ordres pera salvar tant preciosa joya artístich, no duptant que mereixerán los aplausos del país.

Aquesta nit tindrà lloch en los jardins y saions de la societat «El Olimpo» un concert y ball respectivament, estant lo programa que es escullidíssim, a càrrech de la aplaudida banda del «Centro de Lectura».

Diu «La Correspondencia Militar» que 'l número de quetes y oficials que recentment han sollicitat lo retiro s'eleva a 500.

S'atribueixen aquestas peticions als projectes de reforma de la legislació de classes passivas, pero aquesta qüestió ha quedat aplassada.

Podria explicar-nos algú en que consisteix la demora que s'observa desde fa algún temps en lo pago de sos habers als mestres jubilats d'aquesta provincia?

En altres provincias s'obrí el pago al 3 del actual, pero en la nostra ni sisquera se sap encara quant se complirà dita obligació.

Durant lo passat trimestre han quedat vacants en aquesta provincia las escolars següents:

Las elementals de noys de Torredembarra y Vinebra, dotadas ab 825 pessetas, que deuen provehirse per oposició.

La elemental de noys de Puigpelat, ab 625 pessetas, y l'incompleta d'abdos sexes de Ciurana, ab 500 pessetas, que serán anunciadas per concurs únic.

En breu se posarán de manifest als contribuyents en los negociats respectius de l'Administració d'Hienda, las matrículas d'industrial de 1899 a 1900, corresponent a aquella capital, pera que dintre del terme de 10 dias puguin aquells entablar cuantas reclamacions creguin oportunas.

En aquesta provincia s'han registrat mes de 70 baixas en pocos dias.

La junta de rescate dels espanyols presoners dels tagalos que vénen ab gran zel ocupantse de la humanitaria obra de redimir del cautiveri a nostres germans, se proposa en evitació de gastos crescents que suposarian enviar al Arxipelaich comissions, remittir lo Misatje que s'ha redactat al president del Círcol Espanyol de Manila, pera que aquest a sa vegada ho fassi arribar a mans d'Aguinaldo.

Lo dia 18 del actual comensarán en totas las escolars públicas de primera ensenyansa las vacaciones estiuhenças, pera acabar lo 31 d'Agost.

La Compañía dels ferrocarrils del Nort d'Espanya ha recaudet desde primer de Janer fins lo dia 30 del passat Juny 3.078.054'10 pessetas mes que en igual periodo del any anterior. D'aquest augment corresponen 429.092'90 pessetas a la línia d'Almansa a València y Tarragona, y 22.005'12 a la de València a Utiel.

Los fabricants de sucre de la provincia de Granada han adoptat, si 'l Govern se nega a modificar la tributació imposada als sucres, tancar deu fábricas que refinan 250.000 toneladas de sucre, en cuals tasques emplean a uns 4.000 operaris.

Se troba vacant la plassa de secretari del Ajuntament de Constantí, per dimissió del que la desempeñava.

Lo recaudet abir en la Administració de Consumes d'aquesta ciutat per diferents especies, puja a pessetas 1163'02.

Secció oficial

registre civil del dia 14 de Juliol 1899

Naixements

María Rita Rosniñol Soulere, de Albert y Francisca.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Engracia Alberich Alberich, 11 anys, S. Joseph y S. Carlos 38.

Secció religiosa

Sant d'avuy.—Ntra. Sra. del Carme.

CULTS RELIGIOSOS

Casa-colègi de Germanas carmelitas terciarias descalsas

(Situada en l'Arrabal de Robuster núm. 4.)

Avuy, diamenje, festividat de Ntra. Senyora del Carme, en obsequi a sa Excelsa Patrona, se cantarà per las expressades germanas un solemne ofici ab acompañament d'armonium a las 9 del matí.

Per la tarde a las 5 lo trissagi mariano al que seguirá lo cant d'unes letrillas dedicadas a la Verge, finalisant la funció ab la adoració de la Santa Imatje.

Quedan invitadas cuantas personas devotas desitgin assistir a ditas funcions religiosas, y las germanas ho rebrán com un especial obsequi a sa Sta. Patrona.

Parroquia de Sant Francesch.

Avuy a dos quarts de vuit tindrà lloch la Comunió de Ntra. Sra. del Carme y a las 5 de la tarde se cantarà la Corona, seguirá la Novena, desseguida lo sermó que matí y tarde predicará lo Rvmt. D. Francisco Soler y s'acabara ab la Benedició papal y la professó per la Iglesia.

Iglesia de las Carmelitas Descalsas.

Avuy festa de Ntra. Santíssima Mare la Verge del Carme las Carmelitas Descalsas tributarán a sa especial protectora los cults següents: A las set del matí se celebrar lo Sant Sacrifici de la Missa ab plática y comunió general. A las nou se cantarà ofici solemne ab Sermó que està a càrrech del Rvmt. don Joan Llauradó. A las 11 de la tarde se cantarà lo Trissagi Mariano la salvé y s'acabará ab besemans a la Verge SSma.

Sant de demà.—Sant Aleix.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 14

De València en 2 ds. jabech Corazón de Jesús, de 45 ts., ab tránzit, consignat a D. Miquel Rodriguez.

Despatadas

Pera Vinarós berg. gol. ab tránzit.

Pera Marsella jabech Corazón de Jesús, ab tránzit.

Pera Ayamonte l. Santa Eagracia, ab efectes.

Anuncis particulars

Vigilancia Municipal

Abir tarde fou enviat un noy a comprar tres corbatas a casa PORTA, y per sospites, qual fundament ignoram fou detingut y portat a las Casas Consistorials, y preguntat d'ahont portava aquell pesquet.

A sas torpes explicacions s'afege que al declarar lo preu de cost, semblá tan inverosimilment barato que s'cregué havia robat las corbatas, pero comprobat després ab la referida Casa, pogueren convencers de que era certa la venta y cert lo preu, donchs per seixanta céntims cada corbata resulta un verdader regalo.

Gas Reusense

Alumbrat eléctrich

Establert ja 'l servey del alumbrat eléctrich, aquesta Societat suministrará lo fluit ahont vulga que s'demani, desde la posta a la sortida del Sol, baix los mateixos preus establerts, a saber:

Una lámpara incandescent de 5 bugias,	pessetas 1'25	al mes.
> > > de 10 > >	1'75	al >
> > > de 16 > >	2'50	al >
> > > de 25 > >	3'75	al >

UN KILOWAT-HORA (que representa aproximadament lo consum d'una lámpara de 10 bujias durant trenta horas) pessetas 0'50.

Així mateix continuarà practicant gratuitamente las instalaciones particulars.

Reus 19 de Maig de 1899.—L' Administrador.

ELECTRA REUSENSE

Suministre de forsa ab ELECTRO-MOTOR

Aquesta Societat suministrará forsa motris ab ELECTRO-MOTORS als industrials que ho sollicitin. Los Motors de corrent continua a la vegada que extraordinarias condicions d'economia en lo cost de compra y consum, reuneixen las de marxa silenciosa, gran limpiesa, espay reduhit y facilissim maneig, ventatjas difícils d'obtenir ab altres sistemas. Tenen marxa senzillament variable y ab un simple moviment de palanca se regulan y cambian a voluntat, las velocitats mínima a máxima.

Los gastos d'oli pera son engrassament y sos desgasts, son tan insignificants, que poden en realitat considerarse com nuls.

En aquestas oficinas se facilitarán cuanta classe de datos sían necessaris.

Reus 9 Juny 1899.—Per la *Electra Reusense*, LO DIRECTOR.

LA ELECTRA REUSENSE

Per rahons fáciles de comprendre, la societat «Gas Reusense» acaba de físcar preus inverosimils al fluit Réctrich, que en plasso més ó menos llarch se proposa servir als seus futurs abonats. Aquest acort del Gas Reusense donará com a immediat resultat la anulació del fluit gás en aquesta ciutat y sa substitució per lo fluit eléctrich. Comprentho aixís nostra Societat, se proposa ampliar considerablement y desde ara la nova instalació que está portant a cap en aquestos moments a fi de servir en breu plasso las demandas que indubtablement, ha de rebre del públich reusenche y a las que atendrá per torn riguros.

Apesar de que 'ls preus que 'l «Gas Reusense» fíaca a sa última tarifa son exageradament baixos, «La Electra» los accepta desde ara y en lo moment que 'l seu contrincant dongni un servey regular d'alumbrat eléctrich, nostra Societat establirà pera 'ls seus abonats los preus següents:

Una lámpara incandescent de 5 bujias	1'25	Ptas.
de 10	1'75	
de 16	2'50	
de 25	3'75	
Preu del kilowat, hora.	0'50	

En quant a las instalaciones se fan desde avuy en iguals condicions que l'altra empresa.

Ab lo favor que 'l públich nos dispensa res temem, se 'ns porta a la lluyta, a ella aném ab la tranquilidad del qui no la ha provocat devent solzament fer una manifestació: lo públich trobrá sempre en la «Electra Reusense» la millor salvaguardia dels seus interessos.

Reus 2 Maig de 1899.—Per la «Electra Reusense»

Lo Director.

AVIS

Per acort del lltm. senyor Director general de Correos y Telégrafos se convoca a concurs als propietaris de fincas urbanas de Reus que vulgán cedir en arrendament, local suficient pera instalar per terme de quatre anys las oficinas de Correos de dit punt, ab venda pera 'l quefe de las mateixas, quin concurs se verificará en la Estafeta de Reus, als trenta dias de publicat aquest anunci.

En las proposicions s'ha de fer constar que las obras d'instalació de la oficina han d'esser de compte dels proponents, acompañant a las mateixas lo plano acotat del local que s'ofereixi.

Reus 5 Juliol 1899.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUISSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

Llibre important
CARTILLA RÚSTICA

PREUS DELS PLANTADORS

DE
Vinyas Americanas

Aquest llibre, conforme lo seu nom indica, es de gran interès actualment a tots los pagesos y propietaris de vinyas, tota vegada que en ell á més de donarse compte dels importants temas que foren objecte de discussió en lo congrés que se celebrá en Sant Sadurn de Noya, s' hi troben explicades ab claretat totas aquellas operacions y cuidados que indispensablement requereix lo cultiu del nou cap americá, entre altres: multiplicació y plantació de la nova vinya; empelt; poda, y alseda dels cepes y manera de cuidarlos; verdader modo de espampolar y de abonar y femar las vinyas, etc.; etc; seguit d' altres no menos importants datos molt dignes de tenirse en compte sobre la manera de conduhir la verema; modo d' obtenir bons vins negres, blancs y rosats, y cuidados de que deuen ser objecte los cellers; segons instruccions que al objecte donan los més práctichs é inteligents viticultors d' Espanya y Fransa; tot ab lo fi d' obtenir lo millor rendiment possible del vi, pera que puga compensar los costosos sacrificis que requereix la plantació de la nova vinya.

Forma aquest llibre un volum en octau de més de 400 páginas en bon paper y clara impressió, enquadernat a la holandesa y s' ven en aquesta impremta, al preu de **UNA PESSETA.**

BANCH HIPOTECARI D' ESPANYA

Préstams hipotecaris al 5 per 100 d' interès anyal
Amortísables a llarch plasso de 5 a 50 anys

Ab garantia de fincas rústicas y urbanes.

Acabadas las anualitats que s' hagin pactat queda la finca lliure pera 'l propietari, sens necessitat de cap gastó, ni tenir allavors que reembolsar cap part del capital. Ademés, lo Banch, accepta en qualsevol época lo reembols total ó parcial del préstam. No importa que las fincas estiguin hipotecadas. No s' admeten préstams inferiors a 5.000 pessetas. Pera més informes al Agent de dit Banch **JOAQUIM SOCIATS.-Carrer Santa Anna, núm. 26.-Reus**

ACREDITADAS ESPECIALITATS

DE CANALDA

PREMIADAS AB MEDALLA D' OR

en las exposicions Mercantil, Industrial y Agrícola celebradas en la ciutat de Tortosa, en la internacional de Brusselas, any 1891, en lo Concurs internacional de Saint-Gilles y gran Diploma d'honor, any 1892 y ab medalla de plata en la Exposició Regional de Lugo, any 1895.

TINTURA CANALDA PER FECCIONADA

pera tenyir lo cabell y la barba

LA MES ECONOMICA, QUE S' CONEIX Y DE POSITIUS RESULTATS
Enforteix, hermojeja, rejoyeneix y es rápida en lo modo d' obrar, donchs bastan uns 20 ó 30 minuts pera recobrar lo cabell ó barba, son primitiu color, per blancs que estiguin.

AMPOLLA 2 PESSETAS

Singles 12
REUS

LIBRERIA

Singles 12
REUS

Gumplert assortit d' objectes d' escriptori. Id. id. de llibres de 1.ª ensenyansa. Id. id. de llibres ratllats. Id. id. de tota classe de paper. Plomas, quaderns, carnets, llapis etc. etc.

TOT A PREUS VENTATJOSOS.

No vos equivoquéu.--Singles, 12.--Reus.

INSTITUT VACUNÓGENO SUÍS
LAUSSANNE

Dipòsit exclusiu a Reus

D. ANTON SERRA (farmacèutich)

Arrabal Santa Anna, 80

LINFA		PULPA	
	Ptas.		Ptas.
Tubo pera 2 ó 3 vacunas.	1'00	Placas pera 3 a 4 vacunas.	1'50
Tubo pera 8 a 10 vacunas.	1'50	Placas pera 6 a 8 vacunas.	3'00
Tubo pera 20 a 25 vacunas.	3'00	Frascos pera 25 vacunas.	8'00
Estoig ab 5 tubos pera 2 a 3 vacunas.	4'00	Frascos pera 50 vacunas.	15'00

Ferrocarril economic de Reus a Salou
Servey de trens de viajer

que regirà desde 1 de Juliol de 1899.

SORTIDAS DE REUS SORTIDAS DE SALOU

Mati		Mati	
Tren núm. 2 a las 4'10	Tren núm. 1 a las 4'56		
» » 12 » 5'45	» » 11 » 6'30		
» » 14 » 7'20	» » 13 » 7'21		
» » 16 » 8'09	» » 15 » 8'10		
» » 4 » 9'00	» » 19 » 10'01		
» » 20 » 10'48	» » 3 » 10'49		
Tarde		Tarde	
Tren núm. 22 a las 12'35	Tren núm. 25 a las 2'33		
» » 6 » 2'32	» » 27 » 3'15		
» » 26 » 3'14	» » 29 » 3'57		
» » 28 » 3'56	» » 31 » 4'39		
» » 30 » 4'38	» » 33 » 5'21		
» » 32 » 5'20	» » 35 » 6'03		
» » 34 » 6'02	» » 37 » 6'45		
» » 36 » 6'44			
Nit		Nit	
Tren núm. 38 a las 7'24	Tren núm. 39 a las 7'25		
	» » 41 » 8'15		

Preu d'anada y tornada 1'05 pesseta. Noys de 3 a 7 anys 50 céntims.

OBSERVACIONES: Los dias festius a mes dels trens indicats en lo present cuadro sortirà un de la estació a las 2'10 y del carrer Ciosa de Mestres a la 1'39.

Las horas se regiràr per lo meridiá de Madrid.

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS
INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS SALES DE STASSFURT

COMADO FOSFATAT

COM ADOB POTASSICH

EN LAS FORMAS DE

GARANTIZADAS PURAS

SOLOBLES AL CITRAT

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC.

Lo més económic, lo més efícas, lo mes durader

balx garantía del Sindicat de ventes de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIO GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/0 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A D. OTTO MEDEM.-VALENCIA